

stantia, situ & figurâ cum plurima extent Anatomicorum scripta, hinc dicere superfedebimus, lectoremque benevolum ad eadem remittimus.

Pertinet hinc meritò quæstio: *An* conatus in partu utero sint proprii; *an* verò fœtui adscribendi; *an* tandem fœtui & utero simul? *Roder. à Castro. de nat. mul. lib. 4. cap. 1. p. 170.* ait: Partûs actio est partim uteri, partim verò ipsius fœtûs; uteri quidem, quoniam ille offensus gravitate adaucti fœtûs & excrementorum redundantia propriâ vi expultrice fœtum in lucem ejicit; Fœtûs verò, tum quòd auctior satis alimenti à matre non accipit, tum quòd plus calidi nativi jam habens, magis refrigerari postulat. *Helmont. Tr. de conceptis. §. 17. p. 573.* contrarius esse videtur, dum scribit: Defunctâ parturiente uterum post multas quandoque horas fœtum expellere, sicque soli utero, potestatem fœtum egerendi adscribit, quod tamen minus videtur probabile. Cur enim fœtus mortuus tam difficili conamine excluditur, ut sæpè armatâ manu excindi debeat, si uteri soli operâ fœtus excutitur? Deinde si mortuâ puerperâ fœtus exit, non tam fit uteri, quàm potius fœtûs viventis & matris obitum sentientis conatu, cujus tamen exempla rariora prostant, & ut plurimum Anatomici seu Medici, rebus sic stantibus, requiratur manus, & partûs cæsarei administratio. Patet igitur uterum & fœtum esse tanquam causas socias, quæ pro unâ stare solent, sicque altera absque altera scopum non attingere potest.

Subjectum verò adequatum seu secundarium non abs re statuimus partes utero vicinas ipsiq; adjacentes, ligamenta lata & rotunda; imò & alias abdominis partes, quæ in consensum facile, affecto essentialiter utero, trahuntur. Videmus enim puerperas nausæâ, vomitu, flatibus, alvi depositione aliisque vexari symptomatibus, nulla alia ex causâ, quàm nervorum paris sexti propagine.

§. VI.

Inter causas primum locum sibi vendicat *Causa immediata*, estque stimulus ille facultatis expultricis, à lochiis vitiatis de-

pen-